ממשיכים בדרך אבא

מאת: חיים קרמר
נובמבר 14, 2019

האם צריך לשנות ממנהגי בית אבא? התשובה היא חד-משמעית: עיינו בשולחן ערוך. כמו שכתוב שם כך עשה רבי נחמן…!

בקיאות בהלכה

לעם ישראל יש “שולחן ערוך” אשר עליו הונחו כל החוקים בשבילנו. שולחן ערוך זה הוא קובץ פסקי-הלכה מהתלמוד ומהפוסקים שפעלו על פיו, אשר כולם הבהירו את חלקי התלמוד הברורים וגם את אלו שאינם ברורים לנו כל צרכם.

כל פסק דין המופיע בספר זה הידוע בשם “שולחן ערוך”, שחובר על ידי רבי יוסף קארו והואר על ידי רבי משה איסרליש, נשקל היטב על ידי שני גאונים נדירים אלה. הם שקלו את הערכותיהם ואת דעותיהם של בעלי ההלכה המרובים שקדמו להם, והגיעו לאיזון הראוי, כשמסקנותיהם היו הפתרון ההולם ביותר לאותם תחומים שנשנו במחלוקת. החלטותיהם, כפי שנרשמו על ידיהם, תוקפן כתוקפו של חוק, ללא אפשרות לעבור עליו.

עכשיו , כשמדובר בציות להלכה , אנחנו צריכים בתחילה להתאמץ ולקיים אותה כראוי , כפי שנקבע בספר ההלכות הנ ”ל . אין צורך להחמיר יתר על המידה , ובוודאי שאסור להקל בקיום המצוות .

פשטות – סדרה פשוטה לחיים יפים ומאושרים

חלק א – להיות פשוט , הכי פשוט . . .
חלק ב – דמיון מול מציאות . . . . .
חלק ג – פשטות לא טפשות . . .
חלק ד – הפשטות שבכוח הבחירה . . .
חלק ה – למה להסתבך ? תעשו !
חלק ו – ממשיכים בדרך אבא . . . .
חלק ז – אל תהיו נוקשים . . . . .
חלק ח – החיים יפים ופשוטים . . . . . .
חלק ט – מרשם בדוק לחיים מאושרים . . . . .

מי שנמשך לאחד הקצוות הללו נחשב או שוטה – על פי הנוהג הראשון , או רשע – כשנוהג להקל (ראה ערובין ה:). ואם כך , עלינו לנקוט זהירות . עלינו לבקש איזון . אין פירושם של הדברים , למשל, שאם יוכל האדם להרשות לעצמו לולב ואתרוג מן המובחרים שלא יתאמץ לבחור כאלה. אלא, פירושם הוא שכאשר ארבעת המינים שברשותו עונים על דרישות ההלכה , אין מן הראוי להקדיש שעות של מחשבה ודאגה מיותרת שמא לא יוצא ידי “כל הדעות ” ממש. יש הבדל גדול בין מאמץ להגיע ל”הידור מצווה ,” לבין התחבטות במחשבות עקרות ועגומות של חומרות יתירות .

אין צורך להחמיר יתר על המידה ובוודאי שאסור להקל בקיום המצוות ,
עלינו לבקש איזון ולנקוט בזהירות !...

רחבה מצוותך מאוד

התמימות בקיום מצוות , פירושה, קיום המצווה מכיוון שכך ציווה אותי הבורא . מתן פירוש נוסף לאותה מצווה נותן לה “צורה ” שאינה אלא

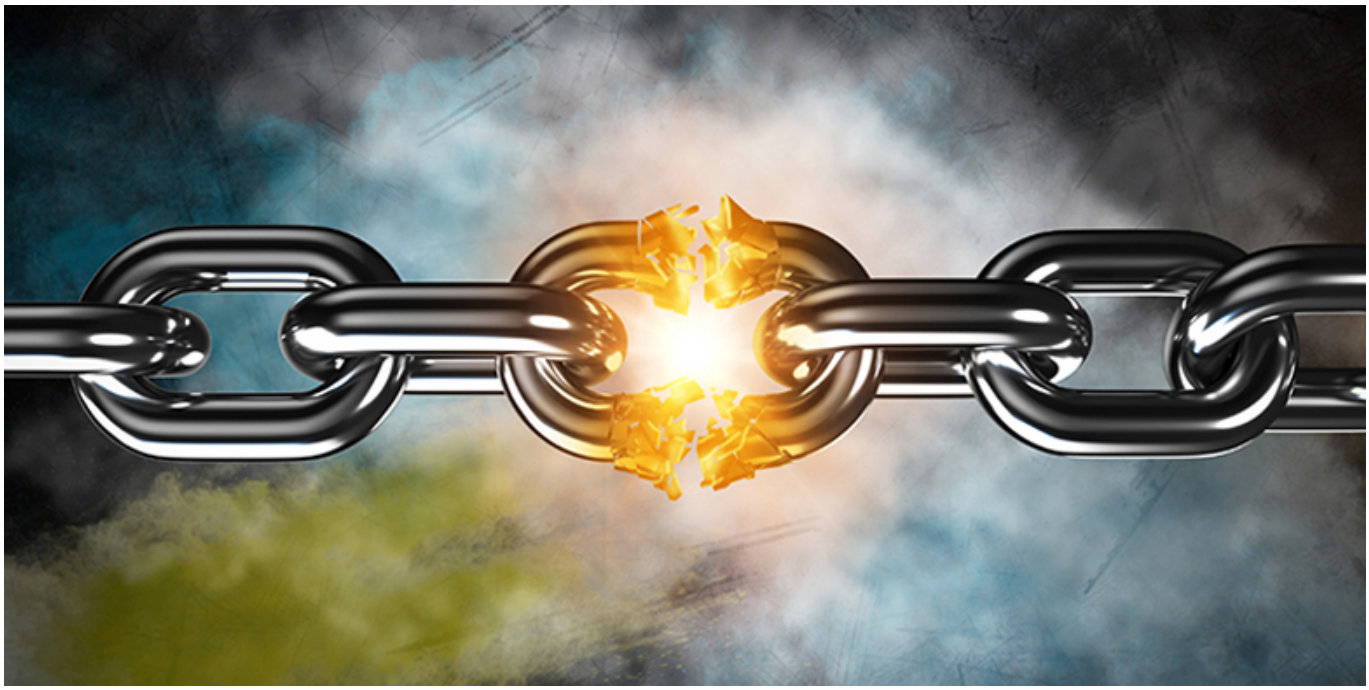

מגבלה. נוסף לכך, כאשר אני חושב שאני מבין את משמעותה של המצווה – זהו תחכום יתר שפסול בעיקרו, ובכך אני מכין את עצמי לנפילה גדולה, שהרי יכול להגיע הזמן שהכל ילך נגד הבנתי, או יתעורר מצב הסותר את המבנה המיוחד שנתתי אני למצווה. ואז מה? (ליקוטי הלכות, דברים מן החי ד, מט).

חתנו של רבי נתן מברסלב, רבי ברוך, אמר פעם לרבי נתן שהוא מסכים עם רבינו בשיטה מסוימת בלימוד התורה (ראה להלן, פרק ז). אמר לו רבי נתן: אם אתה דבק בשיטה זו מכיוון שכך מייעץ רבינו (מתוך אמונה) אז אתה עתיד לעמוד בה איתן. אולם, אם אתה לומד בשיטה זו מכיוון שאתה מבין בשכלך שהשיטה נכונה, יבוא יום שתדחה אותה.

ואכן, רבי ברוך שב אל חותנו במועד מאוחר יותר והודה שרבי נתן צדק. כי אז החל להבין בשכלו את הדברים בדרך אחרת (רבי אליהו חיים רוזן).

תחכומים מיותרים הופכים את המצווה למגבלה עד שאדם בסופו של דבר לא מקיים אותה ומתנתק ממנה חלילה, לא חבל**...?**

כאשר מתעוררת השאלה: מהו מנהג ברסלב במקרה מסוים זה? התשובה היא חד-משמעית: עיינו בשולחן ערוך. כמו שכתוב שם – כך עשה רבי נחמן מברסלב!

כמובן, כאשר הפוסקים עצמם מציעים דעות שונות, על כל אחד ללכת

במנהגי אבותיו. דרכו של רבי נחמן – עצותיו והוראותיו – לא הייתה בה מעולם שום כוונה שאלה יהפכו למערכת דינים המחייבים הלכתית. רבי נחמן היה טרוד יותר בהנחיית חסידיו לקיים את רוחן של המצוות.

ואפילו בקהילת ברסלב מבוססת, עם מנהגים מסוימים, ימשיכו חסידים הבאים מרקעים שונים לקיים את מצוותיהם כדרך משפחתם (ספרדית, אשכנזית וכן הלאה).

* * *

סדרת מאמרים בנושא פשטות מעובדת מתוך הספר "לעבור את הגשר הצר" מאת הרב חיים קרמר. הספר לוקח נושאים יסודיים בתורת ברסלב ומגיש אותם בצורה פשוטה ומעשית, על פי מאמריו ושיחותיו של רבי נחמן, ומאמריהם ושיחותיהם של תלמידיו השונים עד דורנו.